

Ωραίων και Άγαθόν

Γρηγόριος Κωσταράς*

president@redcross.gr

«Ο ωραίος κάλλει, παρά πάντας βροτούς, / ως ανείδεος νεκρός καταφαίνεται, / ο την κτίσιν ωραΐσας του παντός» (από τα εγκώμια της Μ. Παρασκευής). «Το ζωντανό κάλλος είναι ασυγκρίτως ωραιότερο από το ωραιότερο έργο τέχνης και ευγενικότερο και από αυτό ακόμη το πνεύμα· διότι αποτελεί την πηγή του πρώτου και το σκοπό του δευτέρου. Εάν η ζωή ήταν ωραία, δεν θα είχε ανάγκη πνεύματος· αν όμως ήταν πλήρης πνεύματος, θα αγωνιζόταν να γίνει ωραία». Γ. Ντιούραντ.

1. Η λατρεία του Ωραίου κάνει -φαίνεται- περιττή την λατρεία του Αγαθού. Διότι μέσα στο Ωραίο, το πνευματικό Ωραίο, περιέχεται και το Αγαθό. Η ομορφιά είναι ο ανώτατος νόμος της ζωής, η πρώτη και έσχατη Αρετή. Τότε -και έτσι- ο νους στολίζει τα πάντα! 2. Τότε η ευγενική ψυχή η ποιητική ζωγραφίζει καθαρό και ήσυχο και γερό και γεμάτο εύρωστη χαρά τον κύκλο της ζωής· τότε παρουσιάζεται λάμπουσα η δύναμη του πνεύματος, το φως της καθαρής διάνοιας, που πλημμυρίζει τα ανήλιαγα βάθη! 3. Και σκορπίζει το σκότος των ανθρωπίνων ψυχών: ανοίγει την ειλικρινή και φλογερή δίψα στις νέες αποκαλύψεις, στα νέα ρεύματα, που έτσι από το σπουδαίο διαλεκτικό τους πνεύμα έχουν αρχίσει να αντλούν οι ουρανοβάμονες ποιητές όλου του πολιτισμένου κόσμου. 4. Η ομορφιά της ψυχής, όταν γίνει στίχος ή ήχος, μπορεί να αισθητοποιήσει και του περιστεριού την τρυφερότητα και του λιονταριού την ισχύ και του νερού τον απαλό παφλασμό και της φλόγας το σελάγισμα και τον ψιθυρισμό του δένδρου, που το χορεύει ο άνεμος! 5. Το καθρέφτισμα του πνεύματος μετουσιώνεται και ουσιώνεται σε εντέλεια και αρμονία, πολυτέλεια και τέχνη και αισθητική αξιοπρέπεια. Οι στοχασμοί, στίγματα ζωντανού φέγγους, σπιθοβολούν στο σκοτάδι· ελευθερώνουν από την συμβατικότητα και προκαλούν φτερωτές εκπλήξεις και σιωπηρό δέος. 6. Η ομορφιά του καθαρού λόγου συνδυάζει τον πιο γλυκό πνευματικό βίο με την σοφία και την αρετή, την ευσέβεια και την λατρεία· τόση χάρη μαζί και μεγαλοπρέπεια, τόση ποικιλία μαζί κι ευγενική λιτότητα, τόση κίνηση μαζί και ηρεμία, τόση ωραιότητα και θαλερή νεότητα, τόση σύνεση και θεία αθωότητα. 7. Επάνω στη χώρα του φθαρτού το πνεύμα υψώνει κάτι αθάνατο, νικηφόρο μέσα σε αιώνιο φως, ανώτερο από την μεταβλητότητα των θνητών και την μικρόλογη δυστυχία της· εκλύει ουράνια πραότητα και μαζί υπέροχη σοβαρότητα, αμάραντη ομορφιά και θελκτική λάμψη. 8. Δεν πεθαίνουν της νεότητας τα όνειρα ούτε της φύσεως και της ζωής το χαμόγελο, όταν οι ανθρώπινες ψυχές δροσίζονται μέσα στο μεταφυσικό κάλλος, μέσα στο όραμα του ιδεατού, του οποίου το πνεύμα είναι θεϊκός υποφήτης και φανερωτής και εκφραστής του αοράτου μέσα στα αισθητά.

---

* Ο Γρηγόριος Φιλ. Κωσταράς γεννήθηκε στο Πυργί του δήμου Αγρίνιου. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και ειδικεύτηκε στη Φιλοσοφία-Ψυχολογία στα Πανεπιστήμια Αμβούργου και Κοπεγχάγης υπό την επιστημονική καθοδήγηση διαπρεπών καθηγητών όπως οι K.F. v Weizsäcker, P. Aubenque, Kl. Oehler, P. Hofstättter, K. Pawlik, H. Nickel, R. Tausch κ.ά. Αναγορεύτηκε διδάκτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Αμβούργου και απεφοίτησε από την «Σχολή Ψυχολογικής

Αμύνης» του Οϊσκίρχεν. Εξελέγη Επιμελητής του Εργαστηρίου Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Εντεταλμένος Υφηγητής, Επίκουρος Καθηγητής, Αναπληρωτής και τέλος Καθηγητής. Είναι εκλεγμένο μέλος πολλών ελληνικών και ξένων επιστημονικών Εταιρειών με ευρεία συμμετοχή σε διεθνείς εκπροσωπήσεις και επιστημονικά συνέδρια. Διδακτικό έργο ασκεί όχι μόνο στη Φιλοσοφική, αλλά και σε άλλες πανεπιστημιακές Σχολές, ενώ προσκεκλημένος έχει διδάξει σε πολλά Πανεπιστήμια της αλλοδαπής και έχει μετάσχει σε μεγάλα διεθνή ερευνητικά Κέντρα. Στο συγγραφικό του έργο, εκτός από τα 46 πολυσέλιδα αυτοτελή βιβλία του, κεντρική θέση έχουν οι διατριβές, μελέτες και ανακοινώσεις -περισσότερες από 255- οι δημοσιευμένες σε έγκυρα ελληνικά και ξένα περιοδικά. Στα πλαίσια μίας εργώδους κοινωνικής, πολιτικής και εθνικής δραστηριότητας είδαν το φως της δημοσιότητας υπέρ τα 300 άρθρα από τις στήλες των μεγαλύτερων εφημερίδων. Το συγγραφικό του έργο -ξενόγλωσσο, ελληνιστί γραμμένο ή μεταφρασμένο- έχει μεγάλη απήχηση. Έτυχε, τέλος, πολλών τιμητικών διακρίσεων. «Το έργο του καθηγητού Γρηγ. Κωσταρά μοιάζει με δροσερή πηγή, από την οποία τρέχουν άφθονες, γάργαρες σκέψεις». R.T. Wallis (*The classical Review*, τεύχος 4, 1982) «Το έργο του καθηγητού Γρηγ. Κωσταρά διακρίνεται για το εύρος των γνώσεων, την ακρίβεια της αναλύσεως, την σαφήνεια της ερμηνείας». P. Aubenque (επιστολή προς Alexander - Humbolt - Stiftung) «Στο έργο του καθηγητού κ. Γρηγ. Κωσταρά θα βρούμε βαθειές συλλήψεις, με τις οποίες υπερβαίνει τις αντιθέσεις και φθάνει σε μία θαυμάσια σύνθεση». Fr. D' Agostino (*Rivista internazionale di Filosofia del Diritto*, 1980) «Τα συγγράμματά του διακρίνονται για την πυκνότητα των νοημάτων, την σαφήνεια, τη μεθοδικότητα και εμβρίθεια». (*Pesado en Salamanlicensis* 1991) «Το έργο του κ. Κωσταρά είναι σπουδαίο, πυκνό και σύνθετο· καρπός μιας πολύμοχθης και ευσυνείδητης ερευνητικής προσπάθειας». P. Henry (*Rev. Beige de Philosophie el Histoire*, 1981).